

Jméno a příjmení
studenta:

Hana Chmelíková

Ateliér:
Vedoucí
pedagog/pedagožka:

NM2

Kateřina Olivová, Darina Alster

Ročník: **5**

Datum vypracování
obhajoby:

7.6.2020

OBHAJObA ROČNÍKOVÉ PRÁCE PRO AKADEMICKÝ ROK
2019/2020

Název ročníkové práce:

JEDNOROŽCI / ODDÁVÁNÍ SE / ODDANOST

Práce v zimním semestru nabyla podobu výzkumného experimentu, během kterého jsme společně s Matyášem Grimmichem intenzivně pátrali po možnosti, jestli a jak se lze setkat s druhým člověkem v kresbě a jestli nám toto médium umožní nějakou specifickou formu spolubytí. Strávili jsme spolu 505 minut ve společné kresbě, která se souběžně propisovala skrz měkký kryt na zinkové desky. Ty jsme společně vyleptali a vytiskli. Těžiště naší práce ale spočívalo v samotném aktu kresby, kterou jsme realizovali tak, že kresbu vedl střídavě vždy jeden z nás tak, že kreslil rukou druhého.

Vzájemný kontinuální dotek zajišťoval fyzickou intenzitu a naléhavost celé věci a toto propojení ve společném pohledu na stejný motiv květiny, kterou jsme kresbou zobrazovali, jsme střídali s krátkými přestávkami na individuální písemný zápis vjemů a poznatků z každé kresebné etapy. Jednotlivá kresebná etapa (1 kresba) trvala zhruba 40 minut a víc než její výsledná podoba nás zajímal způsob setkání a bytí v tomto setkání. Všimli jsme si kromě tlaků, očekávání, uvolnění, blízkosti nebo vzdalování i věcnějších aspektů – jak se tyto fyzicko-percepční linky propíší do samotné kresby. Oba jsme měli do jisté míry odlišné (a individuální) vstupní zkušenosti, můj zájem hodně konvergoval k tématu „oddávání se“ – dotýkání se a obrábění tohoto fenoménu – a možností, které to skýtá v praktické i teoretické rovině.

Tuto spolupráci nazvanou Pravidla spolubytí jsme směřovali k výstavnímu projektu Pokoje, během něhož jsme chtěli realizovat další fázi intenzivního kresebného pobývání v malém prostoru vrátnice ve 2.patře Desfourského paláce, kde se přehlídka konala. Nakonec se tento experiment ze zdravotních důvodů nepodařilo uskutečnit. Vystavili jsme proto obrazový i textový výstup z první fáze, což podává do jisté míry nekompletní obrázek o celém záměru – přemýšleli jsme o formě sdílení této zkušenosti s divákem (realizovali jsme malou brožurku shrnující první fázi a podávající celkový obrázek o kresebném spolubytí, o nás obou aktérech, o celém procesu), nicméně komplexnější výstup našeho výzkumu postrádáme.

Rozhodli jsme se akci zopakovat ve větším měřítku a naši hypotézu o možnostech „spolubytí v kresbě“ si ověřit skrz další účastníky. Během výstavy o udržitelnosti v GAVU jsme k našemu výzkumu přizvali pět párů studentů a strávili 5 hodin ve společné kresbě. Opět po každé kresebné etapě (cca 40 min) následoval textový záznam – vytvořili jsme pro návodnost jednoduchý dotazník.

Od něj jsme si slibovali získání dodatečných informací, které by věcněji doplnily samotné kresby i vzhled do celého procesu. Akce ještě čeká na detailnější zhodnocení (kontinuitu přerušila karanténa a práce na individuálních a izolovaných projektech v druhém semestru). Nicméně bezprostředně po celé akci jsme díky diskuzi s účastníky nabyli přesvědčení, že jistou formu spolubytí skutečně lze zažít i v kresbě a že je to vhodná platforma pro další experimenty tohoto druhu.

Kromě této společné aktivity jsem v lednu 2020 realizovala ve Skladu M1 samostatnou výstavu s názvem Bílé místo. Byla to pro mě nesmírně náročná zkušenost, do prostoru jsem se snažila přenést svoje aktuální i dlouhodobé zájmy týkající se nejistot vyplývajících z nevyhnutelnosti přepisu vlastního vzoru do dalších bytostí, v mém případě konkretizovaný na otázku rodičovského stigmatu. Téma matrice (otisku) bylo klíčové pro vizuální pojetí výstavy, pro kterou jsem vytvořila 4 linorytové matrice, které jsem přes kuchyňský váleček otiskávala přímo na stěny galerie. Technické obtíže spojené s přenosem zkomplikovaly práci a případná práce na podobném principu si vyžádá jiný technologický postup. Ty opakující se vzory opticky zabydly prostor, který se stal místností. Růžová výmalba a optické rozdělení prostoru krátkou přepážkou v zadní části měl symbolizovat princip oddělenosti dvou osob, sdílejících tentýž prostor – majících k sobě přístup a přesto mnohdy komunikujících skrz zvláštní membránu vlastních omezení – zobrazenou malým kulatým otvorem v přepážce. V tomto prvku je patrná návaznost na mou předchozí práci Zpovědnice a její hypotetický potenciál „úlevy svědomí“. Téma svědomí byl vlastně takový leitmotiv celé instalace, nakonec se zhmotnil ve žlutém výklenku, do kterého se kromě porcelánového objektu „embrya“ vešla i jedna grafika, přemalovaná malba na plátně a časopis, který skrýval ono jediné bílé místo. Časopis poskytoval dodatečný materiál doprovázející celé téma a záznam epizod, které jeho vývoj doprovázely v čase. Vyústěním výstavy bylo pak krátké video – obrazově uvádějící moment fatality úmyslných i nechtěných zásahů, kterých se jako rodiče ve výchově dotýkáme/dopouštíme. Následovala textová pasáž, nabízející divákovi fragmentární sondu do takového kontaktního rodinného prostředí, kde se stejně nejvíc setkáváme se sebou samými. Jakkoli sentimentálně toto může znít, bylo to zamýšleno jako kontrapunkt zdánlivě tichého prostředí otisků, ze kterého je živelnost prožitků extrahována pohledem jinam.

V druhém semestru jsem se rozhodla absolvovat stáž v ateliéru NM2 a zároveň v Šalounově vile u hostující pedagožky Pauliny Olowské. Hledala jsem prostor a možnosti, jak volněji, sebevědoměji a přesněji pracovat se svými tématy, ideálně i v mediu videa, kde jsem doufala v možnost praktického posunu. Situace karantény do značné míry změnila směr mé práce, ve které jsem se nakonec nedokázala ukotvit jinak, než (paradoxně) skrz své klasické médium kresby.

Od počátku roku pracuji na sérii každodenních kreseb, kterou jsem nastartovala ve spolupráci s Radkou Bodzewic. Další podrobnosti tohoto projektu zde nebudu uvádět, spíš jen to, že mojí zásadní hypotézou bylo, zda se kresba může stát pečujícím médiem – jakým způsobem se díky kresbě dostat do modu svobody, kdy kresba zároveň pečuje o mě, o mou imaginaci, je momentem úlevy i zjevení, dokáže mě překvapovat i udržovat aktivní a „na čekané“ (v kontrastu k mé dosavadní práci s existující reálnou předlohou).

V tomto nastavení vznikla i kresba koně a posléze jednorozce. Troufám si tvrdit, že jediné díky tomuto ladění jsem si troufla kresbu nebagatelizovat, ale dala jsem jí naopak prioritu a stala se jakousi platformou pro další „karanténní“ práci s novým tématem. Začala jsem zkoumat, proč tyto kresby jednorozců vznikají, jaký mají důvod, s čím se pojí a kam mě ten urgentní pocit vede. Zkoumání dostalo výraz vlastního dotazování, které jsem psala na psacím stroji (původně v angličtině kvůli prezentaci u Pauliny Olowské) a přepisovala do současné podoby souběžně se vznikem kreseb. Ty jsou záměrně původní, nevylepšované, kreslené tužkou či fixem porůznu do skicáků bez limitujících ambic na vysokou formu prezentace. Zajímalo mě, jakou formu jednorozec nabyde ve vztahu k další bytosti (člověku), co se v kresbě odehraje nevědomky a co budu schopná popsat/zachytit vědomě či dokonce textem. Texty byly výzkumným terémem, skládala jsem je nelineárně do kapitol, mísily se do nich i jemné úryvky jiných textů, kterými jsem souběžně procházela, ale z velké části stopují důvodnost a původnost kreseb samotných na jedné straně a vztahově žitých skutečností na straně druhé. Překvapivé mi přišlo zjištění, že se oklikou v podstatě vracím k výchozímu bodu a tématu své podzimní práce, totiž k onomu „oddávání se“. To mě přivedlo i k tomu, že jsem přibrala do hry další rovinu - „filosofickou polemiku“ s texty Michela Foucaulta, které jsem extrahovala z jeho knihy Věci a slova. Nějakým pro mě záhadným způsobem

se mi zdá jeho práce se slovy a pojmy k mé práci příhodná, dovysvětlující a problematizující zároveň. Jsem si vědoma křehké roviny filosofování a hry s pojmy, nicméně celkové vyznění považuji spíš za aktivní a objevné a proto ho absorbuji a využívám.

Souběžně s touto kresebně-textovou prací začala vznikat i série fotografií (potřeba tohoto média vyplynula z jistého zadání Pauliny Olovské), díky níž jsem se dostala k tématu z jiné strany – ono vztahování už nebylo jednoznačně duální otázkou (oddávání dvou bytostí), ale oddávání jako širší problém odevzdání své kontrolované a vědomé části jinému „subjektu“ nebo prostě odevzdání se něčemu neznámému. Tato odzbrojující skutečnost focení sebe sama (osaměle samospouští) souvisela s hledáním vztahu k druhému skrz vlastní hranice a křehkosti. Více popisuji a sděluji vizuálně textovou formou v autorském časopise (Zinu) Love Aside, jehož třetí vydání jsem věnovala právě této epizodě oddávání se, potažmo oddanosti jako takové. Tento formát (časopis) je také výstupem mé ročníkové práce, jakkoli je možné ji považovat za dosud otevřenou (dále pracuji na fotografiích a hledám adekvátní způsob sdílení kreseb s divákem – zatím experimentuji s promítáním a ráda bych našla ještě přesnější metodu jejich otisku do skutečnosti, což se mi zatím nepodařilo). Rozhovory se chystám natočit na video a považovala bych za ideální, kdyby se kresby nějak vpily do finální podoby videa. V tomto ohledu tápu, ale očekávám, že formou experimentu dospěju k dalšímu, snad i překvapivému vyznění své práce.

Za přínos svého stážování v atelieru NM2 považuji zejména důraz na sebevědomí v otázkách a tématech, která se mi předestírají, a troufám si tvrdit, že své aktuální téma „jednorožci“ bych si bez této iniciační podpory zřejmě netroufla otevřít. Podobně Paulina Olovská nás povzbuzovala ve velmi svobodné práci s vlastní autenticitou i vlastním potenciálem a zdroji na pomezí grotesky i dalších ne-mainstreamových žánrů.